

Devlet Devreden KDV'lerin Üzerine mi Yatacak?

Vergi Bülteni

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

1. Önsöz

Ben çocukken rahmetli babam, eve gelen su ve elektrik faturalarının ödendiğine dair makbuzları, her ay itinayla bir dosyanın içinde saklardı. Ben çocuk aklımla içimden, koskoca devlet hesabını kitabını bilmez mi, vatandaşın 200 - 300 lirasının üzerine mi yatacak diye düşünür, ama saygımdan ses çıkarmazdım. Bir gün elektrik idaresinden bir yazı geldi, iki üç yıl öncesinin bir faturasının ödenmediği, belli bir süre içerisinde ödenmesi yoksa elektriğimizin kesileceği yazılıydı. Dosyayı açtık, o faturanın ödendiğine dair makbuzu bulduk, idareye götürüp, borç kaydımızdan düşürtmeyi başardık. O gün kendi borcumu ve alacağımı kendim takip etmem gerektiğini öğrenmiştim.

2. Devreden KDV Devlete Emanet Edilen Alacaktır

Katma Değer Vergisi diğer vergilere benzemez. Mükellef mal ve hizmet alırken KDV öder. Mal ve hizmet satarken KDV tahsil eder. Tahsil ettiği KDV'den, ödediği KDV'yi düşer, geriye bir şey kalırsa kalan tutarı devlete öder. Yok mal ve hizmet alırken ödediği KDV, tahsil ettiği KDV'den yüksekse, bu defa ilerideki aylarda mahsup edilmek üzere, Devreden KDV hesabına atar ve bekler.

Mükellefin KDV'den istisna edilmiş bir işlemi varsa ve mükellefe iade edilmesi öngörülmüş ise, mükellef mevzuatta yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla, mal ve hizmet alımında ödedikleri KDV'ni geri alabilmektedir. Aksi takdirde, yani istisna işlemi yoksa mükelleflerin mal ve hizmet alımlarında ödedikleri KDV, her dönem bir sonraki döneme Devreden KDV olarak devir etmektedir. Yani Devreden KDV özü itibariyle, mükellef tarafından devlete emanet edilen alacaktır. Mükellef ne zaman hâsılat elde ederse, o dönemde hesaplanan KDV'den mahsup edebilmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda iş dünyası Devreden KDV hesaplarında bekleyen paralarının enflasyon karşısında eridiğini, bu paraların kendilerine iadesinin yapılması için, bu olmuyorsa bunların teminat olarak kullanılması ve kendilerine kredi olanağı sağlanması konusunda bir hayli girişimde bulundu. Ancak, bu çabalar bir sonuca ulaşmadı.

3. Torba Vergi Yasasıyla Emanet Edilen Paraya El Konulmak İsteniyor

Torba vergi yasasıyla yapılan düzenlemeyle; beş takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilemeyen devreden KDV tutarları, indirim KDV hesaplarından çıkarılarak, özel bir hesaba alınacak ve artık indirim konusu yapılamayacak. Mükellefin üç yıl içindeki talep ederse, bu tutarlar vergi incelemesi sonucuna göre gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınabilecek. Uygulama 2030 yılında başlayacak.

Yani devlet mükellefe şunu diyor: Senin emanette bekleyen devir KDV alacakların var ya, onları beş yıl içinde kullandın kullandın, yoksa ben onları artık KDV borcundan düşürmem, bu alacağına el koyarım. Ama bu tutarları da gider yazmak istersen, bir bakarım incelerim, haklı görürsem gider yazmana izin veririm.

4. Devletin Daha Önce Fon Paylarına El Koyma Planı Tutmamıştı

Kıdemli meslektaşlarımız bilir, eskiden vergi mevzuatımızda Fon Payı diye bir uygulama vardı. 1993 yılında yapılan bir düzenlemeyle; kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, gelir ve kurumlar vergisi üzerinden %10 Fon Payı öderlerdi. Ayrıca, GVK'nun 94. Maddesi uyarınca yapılan kesintiler üzerinden de %10 payı kesilir, daha sonra kesilen bu Fon Payları gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde hesaplanan fon paylarından mahsup edilirdi.

2003 yılında yapılan bir düzenlemeyle, Devletimiz Fon Payı uygulamasını kaldırdım, dedi. 2004 yılında vereceğiniz gelir ve kurumlar vergisi beyanı üzerinde Fon Payı hesaplamayın, ayrıca 2023 yılı içinde kesilmiş fon payları da varsa bunları iade etmem, dedi. Ama yanlış hesap AYM'den döndü. Doğal olarak bu hüküm iptal edildi. (1.07.2008 tarih ve 26923 sayılı R.G.)

5. Bu Düzenleme Uzun Ömürlü Olmaz, Ya Meclis Kaldırır Ya Da AYM İptal Eder

Şahsi kanaatime yapılan bu düzenleme mülkiyet hakkına ağır bir saldırıdır ve anayasaya aykırıdır. Uzun ömürlü olacağını sanmıyorum. Muhtemelen önümüzdeki dönemlerde ya Meclis tarafından kaldırılır, o da olmazsa AYM tarafından iptal edilir diye düşünüyorum.